

Prekentekest: Luk 22,14-23

Da tiden var inne, tok Jesus plass ved bordet sammen med apostlene. Og han sa til dem: «Jeg har lengtet inderlig etter å spise dette påskemåltidet med dere før jeg skal lide. For jeg sier dere: Aldri mer skal jeg spise påskemåltidet før det er blitt fullendt i Guds rike.» Så tok han et beger, ba takkebønnen og sa: «Ta dette og del det mellom dere. For jeg sier dere: Fra nå av skal jeg aldri mer drikke av vintreets frukt før Guds rike er kommet.» Så tok han et brød, takket og brøt det, ga dem og sa: «Dette er min kropp, som gis for dere. Gjør dette til minne om meg.» På samme måte tok han begeret etter måltidet og sa: «Dette begeret er den nye pakt i mitt blod, som blir utøst for dere.

Men se: Han som forråder meg, har hånden her på bordet sammen med meg. For Menneskesønnen går bort, slik det er bestemt. Men ve det mennesket som forråder ham!» Da begynte de å trette om hvem av dem det kunne være som skulle gjøre dette.

Slik lyder det hellige evangelium.

Måltidet viser at en er velkommen og hører med i fellesskapet rundt bordet. Slik har det vært gjennom skiftende tider og skiftende kulturer. Måltid og vennskap hører sammen. Det var vel derfor Gud gjorde nettopp måltidet til stedet for møte med sine venner. I eldgammel tid ga Gud sine forskrifter om hvordan israelsfolket skulle ofre. Når det ble ofret takkoffer, ble en del av offerdyret gitt til Herren på alteret og brent som et sonoffer. Det skulle sone for synd som skilte den ofrende fra Gud. Etter at soningen var utført, ble så resten av offerkjøttet spist under et festmåltid sammen med slekt og venner.

Dette var et gledens måltid i takknemlighet til Gud for at forholdet til Gud var gjenopprettet. På denne måten hadde Gud og mennesker måltidsfellesskap med hverandre i den gamle pakts tid. De delte den samme maten.

Og hver påske ble påskelammet slaktet til minne om at Gud hadde befridd sitt folk fra fangenskap i Egypt. Blodet fra lammet hadde reddet israelittenes liv.

Etter hvert som århundrene gikk, ble påskemåltidet preget av en ny forventning, en forventning om en framtidig befrielse som til og med skulle overgå utferden fra Egypt, og befrieren var den Messias som Gud gjennom profetene hadde lovet en gang skulle komme. Den natten jødene spiste påskemåltidet, var den natten da de på en helt spesiell måte ventet Messias. Det ble etter hvert vanlig å dekke på til en til, de satte fram et beger ekstra. Det var til Messias i tilfelle det var denne påsken han kom.

Da den rette påsken kom, satt jødene omkring bordene i de tusen hjem. Mange hadde et beger ekstra til Messias. I en annen sal i et hus i Jerusalem tok Jesus plass ved bordet sammen med apostlene. – *Og han sa til dem: «Jeg har lengtet inderlig etter å spise dette påskemåltidet med dere før jeg skal lide. For jeg sier dere: Aldri mer skal jeg spise påskemåltidet før det er blitt fullendt i Guds rike.»*

... Så tok han et brød, takket og brøt det, ga dem og sa: «Dette er min kropp, som gis for dere. Gjør dette til minne om meg.» På samme måte tok han begeret etter måltidet og sa: «Dette begeret er den nye pakt i mitt blod, som blir utøst for dere.

Påskemåltidet ble på en helt ny måte et fellesskapets måltid mellom Gud og mennesker. Hos Lukas vises det tydelig at det var apostlene som var sammen med Jesus da nattverden ble innstiftet. Det var de tolv, Judas inkludert. Jesus visste hva Judas hadde i tanken å gjøre. Likevel lot Jesus Judas få ta del i nattverden denne kvelden. Historien videre viste med all tydelighet at deltakelse i nattverden ikke hindret Judas i å forråde Jesus. Nattverden ble ikke til velsignelse for Judas, men heller til dom.

Når det er slik, advarer også Paulus i 1Kor 11: «Enhver må prøve seg selv og så spise av brødet og drikke av begeret. For den som spiser og drikker uten å tenke på at det er Herrens kropp, spiser og drikker seg selv til doms.» 1Kor 11,26f. Derfor er det et alvor forbundet med å gå til nattverd. Det alvorret skal ikke holde oss borte, men det skal skjerpe oss på å tenke gjennom vår sak med Gud, fremfor alt at vi lever i omvendelsen og ber om tilgivelse for våre brudd på det Gud i sitt ord definerer som synd, at vi slik gir Gud rett.

Som sagt var de tolv apostlene samlet, og med de tolv apostlene var hele den fremtidige kirke representert. Så innstiftet Jesus i rammen av det jødiske påskemåltidet noe nytt som skulle bli hans gave til den kristne kirke. Det var en hellig handling som apostlene fikk del i, og ikke bare for denne kvelden, men de skulle selv utføre det samme i den fremtidige kirke. Så vet vi at apostlene fikk innsatt på hvert sted menn som oppfylte bestemte kriterier i denne kirkelige tjenesten for å ivareta forkynnelse og sakramentsforvaltning i tidene som kom etter apostlenes dager, som en fast og personlig tjeneste som tilsynsmenn og eldste, eller i vår tid prester og pastorer.

Det var en ordnet tjeneste med ordinasjon av dem som skulle gå inn i dette, slik også vår kirkes bekjennelse i Confessio Augustana art. 5 bevitner *Om det kirkelige embete*: «For at vi skal komme til denne tro, er det innstiftet en tjeneste med å lære evangeliet og meddele sakramentene.»

Det var altså ikke slik at hele disippelskaren som sådan fikk nattverden som forvalteroppdrag i hendene, slik at alle kunne utføre dette. Nei, nattverden har fra første stund vært forvaltet gjennom først apostlene, deretter av de menn som på Guds ord og befaling fikk del i denne kirkens tjeneste gjennom ordinasjonen. Når dette skjer etter Guds ord og Herrens innstiftelse, er det et stort ansvar som er den ordinerte prest betrodd av Jesus selv.

Så ser vi at nattverden har en midlertidig karakter. – Og han sa til dem: «Jeg har lengtet inderlig etter å spise dette påskemåltidet med dere før jeg skal lide. For jeg sier dere: Aldri mer skal jeg spise påskemåltidet før det er blitt fullendt i Guds rike.» Jesus Kristus er virkelig nær og til stede i nattverden under skikkelse

av brød og vin i den tiden som er fra Kristi himmelfart og fram til hans gjenkomst.

Underveis venter vi på at Jesus skal komme for å fullende sitt himmelrike. Når det skjer, skal vi feire måltidsfellesskap på en fullkommen måte. Nå er det noe hastig over vår nattverdfeiring. Det står om påskemåltidet den gang hebreerne skulle reise ut fra Egypt: «Slik skal dere spise det: Med kjortelen bundet opp om livet, sko på føttene og stav i hånden. Spis det i all hast! Det er påske for Herren.» 2Mos 12,11. Spis det i all hast. Rundt alteret hos oss har vi ikke så mye tid når vi kneler ned vi heller, og de fleste har sko på føttene, selv om få har stav i hånd. Men vi er tydeligvis på reise. En dag der framme skal vi få sette oss ned og sitte til bords. Da er det fullkommen hvile. Det blir det største som har hendt oss, og vi skal ha lov til å glede oss til dette. Det er vår felles framtid, for da er vi framme.

Selv om nattverden har karakter av noe midlertidig enn så lenge, og peker fram mot det som en gang kommer, er det ikke noe mangelfullt over nattverdens virkning. For nattverden springer ut av det offeret Jesus ga da han døde på korset. Og hans død for våre synder var et fullkomment offer til total og fullkommen soning av våre synder.

Når ordene lyder: «Dette er Jesu kropp» og «dette er Jesu blod», eller «Kristi blod, gitt for deg» og så videre, og vi spiser og drikke dette, så kommer vi i direkte forbindelse med det offeret Jesus ga på korset en gang for alle. Og så gjelder det for oss i dag! Det er ikke symbolsk å forstå, men høyst virksomt og reelt. Det peker ikke bare på en åndelig realitet, men det skjer faktisk reelt her og nå at Jesus er nær i sin kropp og sitt blod som rekkes oss i skikkelse av brød og vin.

Så er Jesus nær med sin nåde og gir oss tilgivelse og en nye start i bytte mot vår synd. Det kalles det salige byttet. Gud ser da en tilgitt synder. Han ser da den rettferdige Jesus i oss, fordi Jesus har forent seg med deg og meg i nattverden. Som syndere av natur, trenger vi det hellige måltidet gang på gang, like fullt som vi trenger å leve i en stadig omvendelse, slik at Jesus vinner skikkelse i oss. Enn så lenge. En dag møter han oss, sin menighet, i sitt fullendte rike.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.